राज्यातील आदिवासी व दुर्गम ग्रामीण क्षेत्रात
पारंपारिक पध्दतीने वीज पुरवठा करणे शक्य
नसलेल्या गावे/ वस्त्या/पाडे/ तांडे यामध्ये
अपारंपारिक ऊर्जेव्दारे ग्रामीण विद्युतीकरण
कार्यक्रम राबविण्याची योजना.

महाराष्ट्र शासन

उद्योग ऊर्जा व कामगार विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक : अपाऊ २०१०/प्र.क्र.४७४/ऊर्जा-७

मंत्रालय, मुंबई-३२.

दिनांक : १३ जानेवारी,२०११.

प्रस्तावना :- केंद्र शासनाच्या नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा मंत्रालय, नवी दिल्ली यांच्या ध्येय धोरणानुसार समावेश न झालेली व महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित (महावितरण) यांच्याव्दारे राज्यातील आदिवासी व दुर्गम ग्रामीण क्षेत्रात ज्या ठिकाणी वीज पोहोचली नाही किंवा वीज पुरवठा करणे शक्य होणार नाही अशी गावे/वस्त्या/ पाडे/ तांड्यांमध्ये अपारंपारिक ऊर्जेव्दारे ग्रामीण विद्युतीकरण कार्यक्रम राबविण्याची योजना शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यातील आदिवासी व दुर्गम ग्रामीण क्षेत्रात ज्या ठिकाणी वीज पोहोचली नाही व पुढील ५ ते ७ वर्षात पारंपारिक पध्दतीने वीज पुरवठा करणे शक्य नाही किंवा किफायतशीर ठरणार नाही अशी गावे/ वस्त्या/ पाडे/ तांडयामध्ये सौर घरगुती दिवे व सौर पथदिवे आस्थापित करुन विद्युतीकरण करण्यासाठी खालीलप्रमाणे योजनेस मंजुरी देण्यात येत आहे.

अ) योजनेची तांत्रिक माहिती व परिमाण -

१) **सौर घरगुती दिवे प्रकार-२** - केंद्र शासनाच्या तांत्रिक बाबींनुसार राज्यातील आदिवासी / दुर्गम ग्रामीण क्षेत्रातील लाभार्थींना घरामध्ये एक संयंत्र आस्थापित करुन देण्यात येईल त्यामध्ये ७५ वॅटचा सौर पॅनल, एक नग ४० ए.एच. ची बॅटरी बँक एक नग, ९ वॅटचे सी. एफ.एल. दोन नग, १ वॅटचा एक एल.ई.डी. दिवा, इन्वर्टर, चार्ज कंट्रोलर, व प्रत्येक दिव्यासाठी ५ मीटरची एक विद्युत वायर व आवश्यक ते इलेक्ट्रीक स्विच उपकरणांचा समावेश असेल.

२) **सौर पथदिप** - केंद्र शासनाच्या तांत्रिक बाबींनुसार आदिवासी दुर्गम ग्रामीण क्षेत्रातील गावे/ वस्त्या/ पाडया/तांडयामध्ये दर दहा घरांच्यामागे आवश्यकतेनुसार सार्वजनिक ठिकाणी सौर पथदिप आस्थापित करण्यात येईल. त्यामध्ये ७५ वॅटचा सौर पॅनल एक नग, ८० ए.एच.ची बॅटरी बँक एक नग, ११ वॅटचे सी.एफ.एल. एक नग, स्टार्टर, चार्ज कंट्रोलर, व इतर आवश्यक त्या किरकोळ साहित्यांचा त्यात (नटबोल्ट विद्युत वायर इत्यादि) समावेश असेल.

ब) आदिवासी व ग्रामीण क्षेत्रातील गावे/ वस्त्या/ पाडे/ तांडयांची निवड करण्याचे निकष :-

१) पारंपारिक पध्दतीने विद्युतीकरण न झालेल्या आदिवासी व दुर्गम क्षेत्रातील गावे/वस्त्या/ पाडे/ तांडयांची

MEDA-PUNE
28 JAN 2011
No. 9482
Hm.DG Cons(EE)
T-90733

यादी महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी (महावितरण) यांच्याकडून महाऊर्जाने घेऊन त्यांच्याकडून सदर गावे/वस्त्या/ पाडे/तांड्यामध्ये इतर कार्यक्रमांतर्गत पारंपारिक पध्दतीने विद्युतीकरण करण्यात येणार नसल्याबाबत महाऊर्जाने खात्री करुन घ्यावी.

२) केंद्र शासनाच्या नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा मंत्रालय, दिल्ली यांच्या धोरणानुसार विद्युतीकरणासाठी समावेश होऊ न शकणाऱ्या व महावितरणकडून विद्युतीकरण न झालेली गावे/ वस्त्या/ पाडे/ तांड्यांची महावितरण कंपनीकडून निवड करताना महाऊर्जा तपासून घेईल.

क) **योजनेची अंमलबजावणी -**

१) आदिवासी व ग्रामीण क्षेत्रातील पारंपारिक पध्दतीने विद्युतीकरण न झालेल्या व न होणाऱ्या गावांची/वस्त्यांची/ /पाड्यांची/ तांड्यांची यादी संबंधितांकडून प्राप्त झाल्यानंतर अशा गावांचे/ वस्त्यांचे/ पाड्यांचे/ तांड्यांचे सर्वेक्षण महाऊर्जामार्फत करण्यात येऊन, तांत्रिक दृष्ट्या योग्य असलेल्या गावांचा प्रकल्प अहवाल महाऊर्जाकडून तयार करण्यात येईल. प्रकल्प अहवालामध्ये विद्युतीकरण करण्याच्यादृष्टिने प्रत्येक गावात/ व त्यात/ पाड्यात/तांड्यात असलेल्या घरांची संख्या, सार्वजनिक ठिकाणे, शाळा, वसतीगृहे, विविध कार्यालये, इत्यादिंची सविस्तर माहिती देण्यात येईल. त्यानंतर महाऊर्जा सौरऊर्जा उपकरणे आस्थापित करण्याचा आराखडा तयार करुन सौर विद्युतीकरण कार्यक्रमाची अंमलबजावणी करील.

२) गावांचे/ वस्त्यांचे/ पाड्यांचे/ तांड्यांचे अपारंपारिक ऊर्जेव्दारे विद्युतीकरण करण्यासाठी सर्वेक्षणाव्दारे निवड करुन तसेच संबंधित ग्रामपंचायतींचा ठराव व संयंत्रे आस्थापित केल्यानंतर संयंत्राची देखभाल व व्यवस्थापन करण्यासंबंधीचे हमीपत्र संबंधित ग्रामपंचायतीकडून महाऊर्जा घेईल.

३) संबंधित गावे/वस्त्या/ पाडे/ तांड्यामध्ये ज्या पुरवठादारांकडून /ठेकेदारांकडून संयंत्रे आस्थापित / कार्यान्वित केली जातील त्यासंबंधित पुरवठादारांकडून/ठेकेदारांकडून दैनंदिन देखभाल, संयंत्रे आस्थापित झाल्यानंतर पाच वर्षांपर्यंत कोणतीही दुरुस्ती करणे व संयंत्रे कार्यरत ठेवण्याकरिता आवश्यक ते सुटे भाग पुरविणे इत्यादींची जबाबदारी संबंधित ठेकेदार/ पुरवठादाराची राहील. पुरवठादार/ ठेकेदार यांनी संयंत्रे आस्थापित केल्यानंतर ते कार्यरत असल्याबाबतचा अहवाल लाभार्थी व संबंधित ग्राम सेवक यांच्या संयुक्त स्वाक्षरीने महाऊर्जास प्रत्येक तिमाहीस पाठविला जाईल व त्याबाबत महाऊर्जा दक्षता बाळगेल.

४) उपरोक्त योजनेची अंमलबजावणी महाऊर्जाने टप्प्याटप्प्याने करावयाची असून,त्यासाठी महाऊर्जा आर्थिक तरतूद अर्थसंकल्पित होण्याकरिता कार्यवाही करील.

ड) **आर्थिक तरतूद-**

सदर योजना सन [illegible] पासून राबविण्यासाठी मान्यता देण्यात येत असून यासाठी होणारा खर्च "[illegible]- आदिवासी उपयोजना " या मुख्य लेखाशीर्षाखाली मंजूर अनुदानातून भागविण्यात येईल.

([illegible])
प्रभारी अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,
अध्यक्ष,महाराष्ट्र राज्य विद्युत नियामक आयोग, मुंबई.(पत्राने)

[illegible]